

ผลลัพธ์

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นี่เขถาม วันนั้นเขาปฏิบัติแล้วเขถามแล้วมันไม่มีเวลาตอบไง

ถาม : กระผมอยากเรียนถามปัญหาหลวงพ่อกับ ขณะที่ผมมาปฏิบัติภาวนาที่วัด ตอนเดินจงกรมก็พุทโธตลอด มีอยู่ครั้งหนึ่งพอพุทโธหายไป จิตมันไปพิจารณาความตายว่าญาติของเราตายไปแล้วหลายคน ต่อไปก็คงจะถึงคราวของเรา แต่พอเราตายไปแล้วร่างกายก็จะเปลี่ยนสภาพไปอย่างไร? หลังจากตาย ๑ วัน ๒ วัน ๓ วัน แล้วก็เห็นภาพร่างกายเน่าเปื่อยผุพัง ผมอยากทราบว่าความรู้อย่างนี้เป็นสัญญาหรือปัญญาครับ และแยกแยะได้อย่างไร?

ตอบ : โดยภาวนา พวกเราภาวนานะ โดยทั่วไป โดยหลักวิชาการ การภาวนาก็ภาวนาเพื่อให้เห็นสติปัญญา ๔ ตามหลักการ พอจิตสงบแล้วให้เห็นสติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ คือกาย เวทนา จิต ธรรม

ฉะนั้น เวลาเห็นว่ากาย เวทนา จิต ธรรม แต่เพราะพระกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเราพยายามสอน สอนบอกว่าให้ทำความสงบของใจก่อน ถ้าใจมันสงบแล้ว ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมโดยความเป็นจริงมันถึงจะมีคุณค่า แต่ที่นี้พอโดยหลักการให้เห็นกายๆ เราก็ภาวนากันว่าให้เห็นกาย จนการปฏิบัติทั่วไปบอกว่าให้รู้กายทั่วพร้อม ให้รู้กาย เวทนา จิต ธรรม ให้รู้ตัว สำนึกตัวทั่วพร้อม ความสำนึกตัวทั่วพร้อมมันเป็นสำนึกตัวทั่วพร้อมโดยโลกใจ โดยโลกคือโดยสามัญสำนึก แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธ พุทโธ พอจิตเราสงบแล้ว ถ้ามันเห็นกายไป

ที่นี้คำว่าเห็นกาย โดยสามัญสำนึก โดยทั่วไปเขาบอกว่าพิจารณาต้องเห็นกาย ความเห็นกายมันเห็นกายของใครล่ะ? เห็นกายของใคร? ความเห็นกายเพราะอะไร?

เพราะจิตใจของเรา เห็นไหม จิตนี้ร้ายนัก จิตนี้คือนัก นี่ถ้าเราทำงานสิ่งใด เราก็นึกได้ จินตนาการได้ คาดหวังได้ ให้มันเป็นไปอย่างนั้นได้ จิตนี้มันสร้างภาพได้ ถ้าจิตนี้มันสร้างภาพได้ การรู้การเห็นมันรู้เห็นอย่างไรถ้าจิตยังไม่สงบ ถ้าจิตสงบนะ คำว่าจิตสงบ สำคัญมาก สำคัญที่ไหน? เพราะถ้ามันยังไม่สงบ คุณคนที่พยายามทำจิตสงบ ถ้ามันจิตไม่สงบเรารู้เลยว่ามันไม่สงบ พอมันไม่สงบมันจะคิดรนอย่างไร? นี่มันจะกระวนกระวายอย่างไร? แต่ถ้ามันสงบมันมีความร่มเย็นอย่างไร?

ไม่ว่าจิตสงบหรือไม่สงบ โดยสามัญสำนึกเรารู้ของเราเองได้ ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันเห็นกายตามความเป็นจริง เห็นอย่างนั้นมันจะขนพองสยองเกล้า แต่ว่าเรารู้ตัวทั่วพร้อม เป็นสติปัญฐาน ๔ เราใช้ปัญญาของเราอยู่แล้ว ทำไมเราต้องทำความสงบของใจ ใจสงบเข้ามามันได้ประโยชน์สิ่งใด? พอใจสงบเข้ามาแล้วมันก็เป็นสมณะ มันไม่ได้ประโยชน์สิ่งใดเลย นี่นักกีฬาทุกประเภท ถ้านักกีฬาร่างกายไม่แข็งแรง ลงแข่งกีฬาอย่างใดนะ จะเก่งขนาดไหน เป็นไปไม่ได้หรอกที่เขาจะแข่งกีฬานิดนั้นได้

นักกีฬานิดใดก็ได้แล้วแต่ เขาต้องฝึกฝนร่างกายเขาให้แข็งแรง ถ้าวร่างกายเขาแข็งแรง เขาจะไปเล่นกีฬาสิ่งใด เห็นไหม ทักษะ ประสบการณ์ นั้นมันฝึกฝนเอาได้ แต่ความแข็งแรงของร่างกายต้องเป็นพื้นฐาน จิตใจมันเป็นพื้นฐานของโลก เราเกิดมา เห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์มันก็มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ สัญญาอารมณ์มันเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว พอเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว นี่พอเรารู้กายทั่วพร้อมมันก็รู้ ก็รู้ รู้กายทั่วพร้อมก็รู้ อ้าว รู้แล้วทำไมละ? รู้ก็คือรู้ไง แต่ถ้าเราทำความสงบของใจเข้าไปนะ พอใจมันสงบ ถ้าไปรู้แล้วนะ นี่มันจะขนพองสยองเกล้า

คำว่าขนพองสยองเกล้า เห็นกายเหมือนกัน เห็นกายเหมือนกันแต่ไม่เหมือนกัน เห็นกายนะ ถ้าคนที่เขาไม่สนใจ เขาไม่ดูแลของเขา เขาก็เห็นของเขา เห็นแล้วเขาก็ผ่านเลย เห็นแล้วเขาไม่สนใจของเขา แต่คนที่เขาสนใจของเขา เขาเห็นของเขา เห็นแล้วก็เห็น เห็นแล้วเห็นโดยสามัญสำนึก เห็นแล้วได้อะไร? เห็นแล้วที่ร่างกายของเราไง เราก็อำนาจ ความสะอาด เราก็อำนาจ ทำความสะอาดของเรา ดูแลร่างกายเรา มันก็เท่านั้นแหละ แต่ถ้าจิตมันสงบมันเห็นนะ จิตเห็นกาย ถ้าจิตเห็นกายมันเป็นคนละเรื่องเลยละ เพราะจิตอะไร? จิตมันคืออะไร? จิตมันคือพลังงาน

นี่เวลาพระสารีบุตรถามนักบวชนอกศาสนา

“ชีวิตนี้คืออะไร?” เขาตอบไปรื้อยแปดพันเก้า

พระสารีบุตรบอก “ชีวิตนี้คือไออุ่น ไออุ่นตั้งอยู่บนกาลเวลา”

ชีวิตนี้คือพลังงานไง พลังงานคือไออุ่นตั้งอยู่บนกาลเวลา ตั้งอยู่บนกาลเวลา นั่นแหละคือตัวจิต ถ้าตัวจิต เห็นไหม ไออุ่นตั้งอยู่บนกาลเวลา แต่มันก็เป็นสภาวะอย่างนั้นตลอดไป แต่ถ้าไออุ่นมันสงบตัวเข้ามา แล้วมันรู้มันเห็นของมัน นี่การเห็นกาย เพราะเขาบอกว่าเขาพุทโธ พุทโธ

เราจะบอกอย่างนี้นะ เราจะบอกว่าการเห็นกาย การเห็นกายโดยสามัญสำนึก การเห็นกายต่างๆ มันก็เห็นโดยธรรมชาติ เห็นโดยสามัญสำนึก เห็นโดยปกติ มันก็เป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ไง จะปฏิเสธบอกว่าไม่ให้มีไม่ให้เป็น มันเป็นไปได้หรอก แต่การมีการเป็นนั้นมันมีการมีการเป็นของโลกๆ นี่ปฏิบัติเพื่อโลกมันก็ได้โลกใจ แต่ถ้าปฏิบัติเพื่อธรรม ปฏิบัติเพื่อธรรมมันก็ได้ธรรม มันเป็นอย่างนี้จริงๆ ของมันเป็นอยู่แบบนี้ เราปฏิเสธสิ่งที่มีอยู่ไม่ได้หรอก เราปฏิเสธสิ่งที่มีอยู่ได้อย่างไร?

สิ่งที่มีอยู่ก็คือมันมีอยู่ แต่ที่เราประพฤติปฏิบัติกัน สิ่งที่มีอยู่เราจะเอามาสร้างประโยชน์ไง ดูทางโลกเขา เห็นไหม เขาเกิดมาเป็นมนุษย์ เขาเกิดมาเขามีศักยภาพนะ เขาทำมาหากิน เขาประสบความสำเร็จ เขาก็ประสบความสำเร็จของเขา แต่เวลาเขาใกล้จะตาย เขาก็ต้องมอมมรดกไว้ให้แก่ลูกหลานของเขา แล้วเขามีสิ่งใดติดตัวเขาไปล่ะ?

นี่ปฏิบัติเพื่อโลกมันก็ได้โลกใจ โลกเขาประสบความสำเร็จนะ เขาเกิดมาทำมาหากินถูกไหม? ก็ถูก เขาประกอบสัมมาอาชีพจะถูกไหม? ก็ถูก เขาเป็นคนดีไหม? ก็ดี เขาทำทุกอย่างดีไหม? ดี ดีแล้วได้อะไรล่ะ? ดีแล้วก็เกิดตายไง เกิดตายเพราะอะไร? เกิดตายเพราะจิตมันไม่มีสมบัติ ไม่มีอริยทรัพย์เป็นสมบัติของจิตดวงนั้นไป แต่ถ้าผู้ประพฤติปฏิบัตินะ เวลาจิตมันสงบเข้ามาแล้ว จิตสงบเข้ามาแล้วจิตมันพิจารณา จิตพิจารณา จิตมันผ่อนคลาย จิตมันได้สำรอก มันได้คลายสังโยชน์ออกไป มันได้สมุจเฉทสังโยชน์ขาดไป มันรู้ของมัน มันรู้มันเห็นของมัน มันไม่ต้องมีใครมาบอกนะ

แต่เวลาถ้าเราปฏิบัติเพื่อโลก เห็นไหม เราก็ทำเพื่อโลก เราก็รับรู้ของเราเพื่อโลก แต่เวลาตายไปนะมันเป็นไปไม่ได้หรอกที่บอกว่าคนไม่เสียใจ ไม่อาลัยอาวรณ์ อาลัยอาวรณ์ทั้งนั้น จะปากพูดไปอย่างไรก็แล้วแต่ แต่จิตใจนี้ คนเราไปข้างหน้า แต่เราไม่รู้ว่

เราจะไปเจอสิ่งใด เรากังวลไหม? เราจะไปข้างหน้า เราไม่รู้จะไปเจออะไรข้างหน้า มีอะไรเรายังไม่รู้ แต่เราต้องไป เรากังวลไหม? กังวลแน่นอน โธ่ อย่ามาพูดเลยว่าไม่กังวล

แต่ถ้ามันพิจารณา เห็นไหม เราปฏิบัติของเราเพื่อธรรม นั่นเพื่อโลก เราเกิดมากับโลกมันเป็นโลกอยู่แล้ว มันมีของมันอยู่แล้วแหละโลกนี้ แต่เราปฏิบัติเพื่อธรรม ที่นี้ปฏิบัติเพื่อธรรมต้องจิตสงบ พยายามทำจิตสงบ ถ้าจิตสงบแล้วมันจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นกายก็ได้ จับเวทนามาก็ได้ เห็นจิตก็ได้ จิตคือจิตเห็นอาการของจิต คือเห็นความคิด แล้วเห็นธรรมารมณฺ์ ธรรมารมณฺ์ก็เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่กระทบกับจิต ถ้ามันเห็นนะ ถ้าจิตมันสงบ มันเห็น มันจับต้องได้นะ

เหมือนผู้ใหญ่ เหมือนช่างเงิน ช่างทอง แล้วเขาไปเก็บเพชรนิลจินดา ช่างเงิน ช่างทองเขารู้จักคุณภาพของเงิน ของทอง ของเพชร นิล จินดานะ ช่างเงิน ช่างทอง ช่างเพชร เขาจับเพชร จับเงิน จับทอง เขาจะรู้คุณค่าของมันว่าน้ำหนักไหน? คุณภาพดีน้อยขนาดไหน? แต่ไถ่เวลามันได้พลอยขึ้นมามันไม่เอาละ มันจะเอาข้าวสารเม็ดหนึ่ง มันไม่รู้หรอก อย่างปลูชน อย่างพวกเรานี้เห็นกาย เห็นต่างๆ มันไม่รู้เรื่องหรอก ถ้าจิตไม่สงบไม่รู้ เห็นก็คือเห็น พอเห็นขึ้นมาแล้วนะ อ้าว ก็พุทธพจน์ว่าอย่างนี้ พุทธพจน์ก็ว่าเห็นกายนี้ก็เห็นแล้วนะ เหมือนพุทธพจน์เปี้ยะเลย

นี่มันให้คะแนนตัวเองไง มันพยายามจะให้คะแนนตัวเอง แต่มันไม่เป็นความจริง แต่ถ้าช่างเงินช่างทองนะ เขาทำสร้อย ทำแก้ว แหวน เงิน ทอง เขาประกอบอาชีพของเขา มา เขาจับมา เขาเห็นมาตั้งแต่ชั่วชีวิตของเขา เขารู้เลยว่าเพชรอันไหนมีคุณภาพมาก ทองสิ่งใดเนื้อมันอ่อน แล้วทำเป็นทองรูปพรรณมันจะทำได้ง่าย ทำได้สวย เขารู้ของเขาทั้งนั้นแหละ ถ้าช่างเงิน ช่างทอง เขาเห็นเงิน เห็นทอง โอ้โฮ เขารู้เลยว่าเป็นประโยชน์

จิตสงบแล้วเหมือนช่างเงิน ช่างทอง จิตสงบแล้วมันรู้ไง พอมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมมันตื่นตื่น มันตื่นตื่น ช่างเงิน ช่างทอง โอ้โฮ เห็นเพชรน้ำหนึ่งนะ อืออือ ทำไมมันน้ำงามขนาดนี้ อันนี้ต้องประดับอยู่ยอดมงกุฎ เมื่อนี้ควรจะไว้ตรงนี้ เมื่อนี้ควรจะไว้ตรงนั้น แหม ช่างทองเขาคำนวณหมดเลย เพราะอะไร? เพราะเขารู้คุณค่า จิตสงบแล้วนะ พอเห็นกายมันรู้คุณค่า แต่จิตไม่สงบมันเห็นกายนะมันเหมือนไถ่ได้พลอย มันเห็นของมันโดยธรรมชาติของมัน เห็นก็คือเห็นนั่นแหละ เห็นแล้วได้ประโยชน์อะไร? แต่ถ้าทำจิตสงบแล้วถ้ามันเห็น อันนั้นมันจะมีคุณค่า

ฉะนั้น ทำไมต้องทำให้จิตสงบ? ทำไมต้องทำจิตสงบล่ะ? เพราะทำจิตสงบแล้ว มันรู้จักคุณค่า แล้วพอรู้จักคุณค่าขึ้นมา เพชรก็คือเพชร มันได้ประโยชน์ แต่ถ้าจิตไม่สงบนะ เห็นกาย รู้กายทั่วพร้อม รู้กาย เห็นกาย รู้กาย เห็นกายขึ้นมา รู้แล้วก็แล้วกัน รู้แล้วทำไมล่ะ? อ้าว เพชรนี่เอาไว้ที่ไหนล่ะ? ไม่เอา จะเอาข้าวเปลือก ข้าวเปลือกมันกินได้ เพชรมันกินไม่ได้ ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย แล้วก็ซ้าๆ ซากๆ หมุนไปเวียนมา มันอยู่อย่างนั้นโดยธรรมชาติของมันไง

ฉะนั้น ถ้าเรามาปฏิบัติที่วัด เพราะเราจะพูดอย่างนี้ขึ้นมาเพราะเหตุใด? เพราะเวลาคนเห็นกายใช่ไหม? เราก็บอกว่าอันนี้ถูก อันนี้ดี แล้วนี่ก็เห็นกายเหมือนกัน แล้วทำไมมันไม่ถูก ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ดี เพราะคำถามเขาถามว่า

ถาม : พอพิจารณาถึงความตาย พอมันเห็นกายจะผูกพันไป ผมอยากทราบว่า ความรู้อย่างนี้เป็นสัญญาหรือเป็นปัญญา

ตอบ : ถ้าเป็นสัญญาหรือเป็นปัญญา เราถึงบอกว่าถ้าคนปฏิบัติไม่เป็นเลย มันก็ต้องอาศัยสัญญา คือเราต้องฝึกหัดใจ ช่างทองมาจากไหน? คลอดออกมาจากท้องพ่อท้องแม่เขาจะเป็นช่างทองเลยหรือ? ช่างทองมันก็ต้องเป็นคนฝึกหัดทำทองใช่ไหม? ช่างทองเขาต้องรู้จักเผาทองใช่ไหม? เขาต้องยึดทองเป็นใช่ไหม? เขาจะทำขึ้นรูปอย่างไร? เขาจะทำสิ่งใด เขาก็ฝึกหัดของเขาจนเขาเป็นช่างทอง ช่างทองมันมาจากไหนล่ะ? ช่างทองมันจะลอยมาจากฟ้าหรือ?

ฉะนั้น ผู้ที่ปฏิบัติมันมาจากไหนล่ะ? ผู้ที่ปฏิบัติ เห็นไหม จากปฏิบัติก็เหมือนช่างทอง เราก็ฝึกหัด เราก็ทำความสงบของใจเข้ามา พอจิตสงบแล้วเห็นกาย ถ้าจิตสงบมันไม่เห็นกายนะเราก็รำพึง รำพึงให้เห็นกาย จุดประเด็นขึ้นมา เหมือนกับในวิสุทธิมรรค เวลาพิจารณากายให้ไปเที่ยวป่าช้า พอจิตสงบแล้วให้ไปเที่ยวป่าช้า ให้ไปเหนือลมอย่าไปใต้ลม ถ้าไปใต้ลมนะมันไม่เข้าป่าช้าหรอก มันจะกลับบ้าน กลิ่นมันจะมาก่อน

นี่วิสุทธิมรรคบอกนะ เวลาไปเที่ยวป่าช้าให้ไปเหนือลมนะ ดูทิศทางลม แล้วไปเหนือลม มันจะได้ไม่มีกลิ่น พอไปแล้วไปถึงใกล้ๆ ให้ไปดูซากศพที่เน่าเปื่อยก่อน อย่าไปดูซากศพที่เพิ่งตายนะ ถ้าไปดูซากศพที่เพิ่งตายให้ไปดูอสุภะ เดียวมันจะคิดไปเรื่องอื่น ให้ไปดูซากศพที่มันตายเก่า แล้วพิจารณาดูให้เห็น ถ้าจิตมันสงบมันเห็นของมันนะ

หลับตา หลับตาเห็นภาพนั้นไหม? ถ้าเห็นภาพให้กลับมาที่อยู่อาศัย แล้วภาพนั้นให้มาขยาย ให้พยายามทำ นี่ถ้ามันขยายขึ้นมาได้มันจะเกิดวิภาคะ นั่นแหละวิปัสสนามันเกิดตรงนี้ไง

การขยายส่วน แยกส่วนเป็นไตรลักษณ์ไหม? อัตตาคือความคงที่ อนัตตาคือการแปรสภาพ ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะขยายส่วน แยกส่วน เห็นไหม นี่เวลาในวิสุทธิมรรคยังสอนอย่างนั้น ฉะนั้น เวลาจิตของเราถ้ามันสงบแล้ว ถ้ามันไม่เห็นกายมันต้องรำพึงขึ้นมา ถ้าจิตของเราจะบอกว่าคนนั้นเขาจิตสงบแล้วเห็นกายนะ เราก็ทำจิตสงบนะ สงบแล้วสงบเล่า สงบจนนิ่ง สงบจนเข้าอัปปนาสมาธิไปเลยนะ มันก็ไม่เห็นกายสักที ทำไมไม่เห็นกาย?

โอ้โฮ ถ้ารอให้กายมันลอยมานะ ไอ้คนภาวนาแบบนี้มันคงตายเปล่า ไม่มาหรือหอก คนถ้าไม่มีก็ไม่มีหรือก ถ้าไม่มีทำอย่างไร? ไม่มีก็ต้องรำพึงไง ไม่มีต้องรำพึงขึ้นมาให้มันมี พอรำพึงขึ้นมา เพราะจิตมันสงบแล้ว พอรำพึงขึ้นมา เห็นไหม ช่างทองช่างทองถ้าเขามีทองใช้ไหมเขาก็ทำทอง ช่างทองเขามีเงินเขาก็ทำเงิน ช่างทองนะ เขาไม่มีอะไรเขาก็มารวมกันให้เป็นนาค พอนาคขึ้นมาเพราะมันเป็นส่วนผสม มันส่วนผสมมันก็เป็นนาค เขาทำของเขาได้ ช่างทองนี้เขาจะทำของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันสงบแล้วมันไม่มี นี่ช่างทองฝึกหัดใหม่ มันต้องทำทองไม่ใช่ทองมันก็ไม่ทำนะ เออ ไม่มีทอง ช่างทองต้องตีทอง ช่างทองไม่มีทองมันก็ไม่ยอมตีทอง นี่ก็เหมือนกัน พอจิตสงบแล้วมันไม่เห็นกาย ไม่เห็นกายก็คือไม่เห็นกาย ไม่เห็นกายทำอย่างไรล่ะ? มันไม่ชวนชวายนเลย แต่ถ้ามันฝึกหัดจนมันชำนาญใช้ไหม? พอจิตสงบเรารำพึง พอรำพึงขึ้นมาให้กายรำพึงมันจะเกิดได้ ไม่เกิดได้ รำพึงก็คือคิด คิดในสมาธิ แล้วมันก็เป็นสัญญา สัญญานี้ะ พูดถึงคนปฏิบัติ สัญญานี้เริ่มต้นมันก็พยายามต้องปลุกปั่น

หมายถึงว่าช่างทองฝึกหัด ช่างทองฝึกหัดเขาต้องใช้สัญญา ใช้ต่างๆ ช่างทองฝึกหัดเขาดูจากผู้ชำนาญ ดูจากต่างๆ เราก็พยายามทำให้เหมือนเขา แต่พอเราทำขึ้นมาจนชำนาญแล้วเราต้องดูเขาไหม? เราจะออกแบบ เราจะทำสิ่งใดได้ดีกว่าเขาอีก เพราะเราได้ทำของเรามา ฉะนั้น คำว่าสัญญานี้มันใช้ต่อเมื่อมันเริ่มต้น เริ่มต้นถ้าไม่มีสิ่งใด สัญญามัน

เป็นตัวจุดประเด็น พอจุดประเด็นไปแล้ว ถ้ามันจุดประเด็นขึ้นมา ถ้ามันฝึกหัดจนมันชำนาญแล้วมันจะเป็นปัญญา

นี่สัญญาหรือปัญญา นี่สิ่งที่ตรวจสอบ สัญญาหรือปัญญา เห็นไหม ที่ว่าใครปฏิบัติเห็นกายแล้ว พิจารณากายแล้วถูกหรือผิด มันต้องดูผลไง ผลตอบรับไง นี่เวลาการศึกษา เห็นไหม เวลาวัดผล เวลาวัดผลขึ้นมา ที่ว่าคุณภาพของการศึกษามันดีหรือไม่ดี ถ้าวัดผลขึ้นมานะ นี่เรียนจบหมดแล้ว อ่านหนังสือก็อ่านไม่ออก อืม มันจบอะไรของมันเนาะ

นี่เวลาวัดผลมันมี สัญญาหรือปัญญามันวัดผล วัดผลว่าจิตมันปล่อยวางได้ขนาดไหน? คนไม่มีความรู้ วัดผลมันจะตอบปัญหาได้ไหม? เด็กมันศึกษามา ถ้ามันตอบไม่ได้ มันอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ตอบปัญหาไม่ได้ คำนวณไม่ได้ วัดผลมันจะตอบเราได้ไหม? มันตอบเราไม่ได้ ถ้ามันตอบไม่ได้ วัดผลมาก็ถือว่าต้องศูนย์ใช่ไหม? ต้องลบใช่ไหม? แต่ถ้าวัดผลแล้วมันตอบได้ มันพูดได้ แสดงว่าไอ้ที่มีปัญญา สิ่งที่จะเป็นสัญญาหรือปัญญา เขาวัดผลกันที่นี้ วัดผลว่าเวลาเราภาวนาแล้วจิตเราเป็นอย่างไร? จิตเราดีหรือไม่ดี

นี่ส่วนใหญ่เวลาเราภาวนาแล้วจะบอกว่าสบายๆ สบายๆ ไม่ต้องปฏิบัติเลย เราไปเที่ยวชายทะเลกัน เราออกไปชายทะเลนะ หาเรือใบ เราจะไปเล่นวินเซฟกันกลางทะเล สบายๆ อยู่ย่นั่นนะ สบายอะไรของมึง? วัดผลมันต้องวัดผล สบายๆ ใครมันก็พูดได้แล้วพวกเราพอบอกว่าสบายนะ จิตดีไหม? ดีดี ดีอะไร? ดีอะไร? อ้าว ดีเพราะกิเลสมันจืดหัวใจ ดีเพราะกิเลสมันหลอกใจ เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วกิเลสมันก็สวมเขาไป พอสวมเขามันก็ว่ามันดี แต่ถ้ามันเป็นจริงมันดีตรงไหน? ดีมันสำรอกอะไรออกไป? ดีมันคลายอะไรออกไป?

นี่พูดถึงว่า “มันเป็นสัญญาหรือมันเป็นปัญญา” ไง นี่เพราะว่ากรณีนี้ เราพูดอย่างนี้เพราะให้เห็นว่าหลวงพ่อนี้ ถ้าคนไม่เข้าใจนะ จะเหมือนว่าเรานี้ เพราะคนถามมาบ่อยว่าหลวงพ่อดตอบอะไรไม่มีจุดยืนเลย เดียวก็ว่าใช่ เดียวก็ว่าไม่ใช่ เดียวก็ว่าผิด เดียวก็ว่าถูก อยู่ย่นแหละ ผิดต่อเมื่อวัดผล เวลาภาวนา ผู้ปฏิบัติมาจะเอาผล เอาผลว่าสิ่งนี้เป็นธรรม สิ่งนี้เป็นธรรม ถ้ามันไม่เป็นธรรม วัดผลมันไม่ใช่เราก็บอกว่าผิด

ทีนี้เวลาผู้ที่ฝึกหัด เราจะฝึกช่างทอง เราจะฝึกคนฝึกหัดขึ้นมา พอมันฝึกหัดขึ้นมา มันจับค้อน มันตีค้อน มันทำอะไรมันผิดพลาดทั้งนั้นแหละ ถูกๆ เอ็งจับค้อนถูก เอ็งจับค้อนแล้ว เอ็งตีไปนี่ตีไปเถอะ ตีโดนหรือไม่โดนเอ็งหัดตีไป เคี้ยวเอ็งจะตีขึ้นมา อย่างนี้ถูกไหม? ถูกๆ แต่เวลาปฏิบัติดีกว่านี้อีกบอกว่าผิด ผิดเพราะเขาจะเอาผลไง ถ้าผิด เพราะว่าเขาวัดผลแล้วมันไม่ใช่มันก็คือผิด แต่เวลาผู้ฝึกหัดใหม่ ถ้าวัดผลแล้วมันไม่มีเลย มันไม่มีอะไรเป็นความชำนาญ ความถูกต้องของเขาเลย แต่เขาถามว่าถูกไหม? ถูก ถูก โดยหลัก หลักการของเขาหลักการฝึกหัด

หลักการฝึกหัด คนที่ฝึกหัดใหม่ก็เริ่มต้นจากพื้นฐานแบบนี้ ถ้าฝึกหัดพื้นฐานแบบนี้ เราจะบอกว่าการฝึกหัดพื้นฐานแบบนี้ผิดหรือ? ไม่ผิดๆ ถูก ถูกในการฝึกหัด ไม่ใช่โดยการวัดผล ถ้าโดยการวัดผลผิดล้านเปอร์เซ็นต์ แต่ในการฝึกหัดนี้ถูก ฉะนั้น เวลาเห็นกายๆ เห็นกายนะ ถ้าเราเห็นกายมันต้องถูกทั้งนั้นแหละ มันถูก ถูกขึ้นไหน? ถูกของการฝึกหัดใหม่ ถูกของผู้ชำนาญการ เพราะผู้ที่ฝึกหัดพัฒนาขึ้นมา อย่างเช่นช่างทอง นี่พอช่างทองนะ สิ่งที่ว่าไม่มีคุณภาพ หรือทำเป็นทองไม่ได้เขาไม่ทำหรรอก มันเสียฝีมือเขา

นี่ก็เหมือนกัน จิตนะพอมันพิจารณากาย มันเห็นกายขึ้นมาจนมันชำนาญขึ้นมาแล้วนะ พอมันเลื่อมมา พอจิตมันพิจารณามากๆ เข้าแล้วมันเลื่อม พอมันไปเห็นกายข้างนอก เห็นกายหยาบๆ มันรู้เลย เหมือนเศษทิ้ง มันไม่ทำหรรอกมันวางเลย แต่ว่าก็ยังไม่ถูกนะเพราะยังไม่ชำนาญ แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะเขาจะกลับไปทำความสงบของใจ กลับไปทำความสงบของใจ ก็คือกลับไปทบทวนว่า อืม ถูกก็ช่างทองนะ ถูกก็รู้จักนะ พอมันทบทวนขึ้นมามันก็รู้ของมัน ก็กลับไปทำความสงบของใจ

พอกลับไปทำความสงบของใจ พอใจสงบแล้ว พอกลับมานะมันก็จะมีพวกวัตถุดิบมาให้ทำอีกแล้ว พอจิตสงบแล้วเดี๋ยวมันก็จับต้องได้ พอจับต้องได้มันก็มีมาอย่างเช่นวัตถุนี้นะมันต้องมีวัตถุ เราต้องแสวงหามาเพื่อใช้ในการประกอบ เป็นการทำทอง แต่ถ้าเวลาประพฤติกปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญา นี่สติ สมาธิ ปัญญามันเกิดมาจากการกระทำ มันเป็นนามธรรมที่เราขวนขวาย เราค้นหาเอาจากหัวใจของเรา มันมีอยู่ตลอดเวลา ถ้ากิเลสมันมีอยู่มันหาได้ทั้งนั้นแหละ พอมันหาได้มันก็ทำได้

ฉะนั้น สิ่งทีบอกว่า

ถาม : มันเป็นสัญญาหรือมันเป็นปัญญา?

ตอบ : มันเป็นสัญญา มันก็ไม่ผิดพลาด สำหรับผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิกเป็นพื้นฐาน ไม่เป็นไรหรอก ถูก แต่ถ้าเป็นปัญญาไหม? มันก็เป็น เป็นปัญญาฝึกหัด นี่ทุกคนจะบอกว่าหลวงพ่อบอกว่าต้องจิตสงบก่อน จิตสงบก่อนแล้วใช้ปัญญา แล้วเมื่อไหร่จะได้ใช้ปัญญาล่ะ? ใช้ได้ ใช้ได้ ปัญหานี้ปัญญาในขั้นของสมณะ ปัญญาอบรมสมาธิก็มี ปัญญาในการทำทาน ทำทานยังต้องใช้ปัญญาเลย ว่าเรามีของอยู่แค่นี้ เราจะทำทานเราควรทำที่ไหน? เราทำทานแล้วจะได้ประโยชน์สิ่งใด

ทำทานยังต้องใช้ปัญญา ศีลก็ต้องใช้ปัญญา สมาธิก็ต้องใช้ปัญญา แล้วเวลาเราจะฝึกหัดปัญญา วิปัสสนา ภาวนามยปัญญาเราก็คงฝึกหัดเอา ปัญหามันฝึกหัดใช้ได้ แต่ที่เรอบอกว่าผิดๆ หมายถึงบางคนเขาจะเอาวัดผลไง นี้อย่างนี้เป็นปัญญา อย่างนี้เป็นวิปัสสนา ถ้าพูดกันอย่างนั้นเรอบอกว่าผิด มันยังไม่ถึงหรอก มันยังไม่ถึง แต่ถ้าพูดถึงการกระทำเห็นไหม

นี่ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลย เรามาจากโลกนะ พระโมคคัลลานะไปวิเวก แล้วเขาถวายกาม แล้วพระโมคคัลลานะไม่ยอมรับ แล้วเพ่งของเขาไปจนกลายเป็นหนองออกจากรูทวารทั้งหมด แล้วอยากจะสั่งสอนเขา อยากจะแก้ไขให้พ้นจากกรรมนั้นก็แก้ไขไม่ได้ ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “สงสารมาก อยากจะแก้”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “มันไม่ได้หรอก กรรมมันหนัก”

“หนักขนาดไหน?”

“หนักยิ่งกว่าแผ่นดิน”

ก็ขอไปดูแผ่นดินนะ แล้วแผ่นดินก็หลุดโลกไปแล้วกลับมาไง นี่มาหาพระพุทธเจ้า บอก

“อ้าว เรื่องของกามนี่มันโหดร้าย มันรุนแรง ทำให้ความเสียหายขนาดนี้เชียวหรือ?”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอพูดอย่างนั้นไม่ถูกหรือพระโมคคัลลานะ แม้แต่เราตถาคตก็ยังเกิดจากกาม”

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดจากโลก เห็นไหม ไม่ต้องคนอื่นหรือ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ อยู่ในพระไตรปิฎก “โมคคัลลานะเธอพูดอย่างนั้นไม่ถูก แม้แต่เราก็คงเกิดจากกาม” แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดจากกาม แต่เราเอากามมาทำคุณงามความดีไง เอากามมาเพื่อประโยชน์ เกิดจากโลกก็ต้องให้มันเป็นธรรมไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเกิดมาจากโลก เราเกิดมาจากโลกทั้งนั้น แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราจะไม่มีอะไรที่มันผิดพลาด หรือว่าเราจะทำหลุดโลกไปเลย ไปเอาจากนอกโลกมาทำมันไม่มีหรือ เราก็ทำจากโลกนี้แหละ ทำจากสามัญสำนึกของเรา นี่แหละ ถ้าสามัญสำนึกของเรามันก็คือสัญชาตญาณี่แหละ เพราะสัญชาตญาณี่อยู่กับเรา ของมีอยู่ไง แต่เราฝึกหัดทำไป จากสัญชาตญาณี่จะเป็นปัญญา พอเป็นปัญญารึขึ้นไ่มันก็เป็นความจริง พอความจริงเราจะรู้เลย วัตถุประสงค์แล้วมันรู้ ว่าถ้าสัญชาตญาณี่เป็นอย่างนี้

สัญชาตญาณี่เห็นแล้วตื่นเต้นไหม? ตื่นเต้น ดีใจไหม? ดีใจ แต่ทำแล้วว่างไง มันก็ว่างไว้เฉยๆ แต่ถ้าเป็นปัญญาล่ะ? เวลาจิตสงบแล้วพอมันเห็นเข้านี่ตื่นเต้นไหม? ยิ่งกว่าตื่นเต้นอีก เพราะมันกระเทือนกิเลสด้วย เวลาพิจารณาแล้วมันปล่อย ปล่อยวางอย่างไร? ปล่อยวางคือมันสำรอก มันคลายทิฐิออกไปด้วย อืม มันแตกต่างกัน วัตถุประสงค์ การวัตถุประสงค์ ถ้ามันวัตถุประสงค์ต้องมันดีหมด แต่ถ้าวัตถุประสงค์ไม่ถูกต้องก็คือผิด ฉะนั้น มันผิดตรงไหน?

ฉะนั้น เวลาจะสอน เห็นไหม นี่ไงเวลาจะสอน ระดับของผู้ปฏิบัติถ้าวัตถุประสงค์นี้ ความรู้แค่นี้ถูกไหม? ถูกๆ แต่ถ้ามันถูกแล้วต่อไปมันจะพัฒนาไหม? ถ้าไม่พัฒนามึงผิดแล้วนะ มึงผิดแล้ว เพราะมึงไม่โตขึ้น ถ้าโตขึ้นมา โตขึ้นมา เออ ถูกๆ อีกแล้ว เพราะพัฒนามันขึ้นมา ถูกต่อเมื่อเราพัฒนา เพราะต้องการดึงให้สูงขึ้น จิตครูบาอาจารย์ที่สูงกว่า จะดึงจิตที่ต่ำกว่าให้ขึ้นมาๆ มันก็จะดีขึ้นไปเรื่อยๆ

ฉะนั้น สิ่งทีบอกว่า

ถาม : นี่มันเป็นสัญชาตญาณหรือเป็นปัญญา?

ตอบ : มันเป็นการเห็นกาย มันเป็นปัญญาได้ บอกเลยมันเป็นปัญญา แต่ปัญญานั้นไหนกว้างกันไป แต่พูดถึงว่าเวลาปฏิบัติแล้วให้เห็นอย่างนี้ ให้รู้อย่างนี้ได้ แค่นี้มันก็เป็นประโยชน์กับเราแล้วแหละ ประโยชน์กับเรา เพราะเรารู้ เราเห็นของเรา ปฏิบัติของเรา เราได้ผลของเราไง นี่มาปฏิบัติที่วัด แล้วมันได้ผลอย่างนี้เราก็น่าดีใจ เออ ปฏิบัติแล้วมันยังรู้ ยังเห็นอยู่บ้างเนาะ มาปฏิบัตินี้คร่อๆ ไม่มีอะไรเป็นการวัดผลเลย โอ้ย อย่างนี้ก็ไม่ไหวเนาะ เออ ถ้ามีอย่างนี้บ้าง เห็นไหม มันจะเป็นสัญญา มันจะเป็นปัญญา เรารู้เราก็น่าเห็น เราก็น่าได้วัดผลของเรา เออ ถูกต้อง จบ

ข้อ ๘๕๐. เนาะ

ถาม : ๘๕๐. เรื่อง “เป็นคนดีมาตลอด แต่บางสภาวะก็อยากทำสิ่งที่ไม่ดีบ้าง มีวิธีการแก้ไขอย่างไร?”

๑. โยมเป็นคนดีมาตลอด เสียสละเพื่อส่วนรวม แต่มีระยะหลังเกิดความรู้สึกอยากเห็นแก่ตัว อยากลองเป็นนางมารร้ายบ้าง อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านี้ผุดขึ้นมาถี่มาก โยมจะแก้ไขอารมณ์อย่างนี้ได้ยังไง? กราบนมัสการหลวงพ่อย่างสูง

ตอบ : นี่หลวงตาท่านบอกประจำนะ บอกว่า

“เราต้องพยายามทำความดี ถ้าเราไม่ทำความดีของเราละ กิเลสนี้มันจะแทรกเข้ามา”

คนเรานี้แปลก เจริญมีสองด้าน มีดีและชั่ว ความดีนะ ความดีนี้เราต้องแก้ไข แต่ความชั่วคือความชั่วนะ นี่มาร นางมารร้าย เห็นไหม มารเวลามันมีกำลังของมัน มารคือกิเลสไง เวลากิเลส นี่กิเลสวัตร มันจะขับเคลื่อนใจเราให้เกิดกรรมวัตร พอเกิดกรรมแล้วมันเกิดวิบาก วิบากคือผลตกที่ใจ เวลากิเลสเกิดนางมารร้ายมันเกิด มันจะให้เราเป็นมารร้ายแล้วเกิดการกระทำ พอเกิดการกระทำขึ้นมาแล้วผลมันตกกับใครล่ะ? ผลมันตกอยู่ที่จิต ผลมันไม่ตกที่มารร้าย มารร้ายมันเป็นมาร

นี่มารมันเกิดขึ้นมาก็เหมือนมันเป็นครั้งคราว พอเกิดขึ้นมามันเกิดที่ไหน? มันก็เกิดจากจิต เหมือนความคิด ความคิดเกิดจากจิต เวลากิเลสมันเกิดมันก็เกิดจากจิต พอเกิดจากจิตเสร็จแล้วมันก็อยากให้เราทำ พอทำเสร็จแล้วมันก็หายไป แล้วคนที่รับมันคือใคร

ล่ะ? ก็คือจิตใจ เพราะมันเกิดจากภพ จิตมันคือภพใช่ไหม มันก็พาทำ พอทำเสร็จแล้วมันเกิดอะไร? มันก็เกิดวิบาก เกิดผล เกิดผลแล้วตกที่ไหนล่ะ? ก็ตกอยู่ที่ใจ

แล้วมารร้ายมันไปไหนล่ะ? อ้าว มารร้ายมันก็ยุ่ง อยู่ให้ทำ แล้วมันก็ไปแล้ว แล้วทำแล้วใครได้รับล่ะ? ก็จิตนี้รับ ก็เรานี้รับ ความรู้สึกเรานี้รับ แล้วรับทำไมเราต้องให้คนอื่นมายุ่ง มาแหย่ให้เราเป็นนางมารร้ายล่ะ? เราก็คือเป็นคนดีมาตลอด เราเป็นคนดีมาตลอดใช่ไหม? เราเป็นคนดีมาตลอด เราก็คือพยายามฝึกฝน แล้วเรายู่กับมันสิ นี่เรื่องของเรานะ เวลาความคุ้นเคย เวลาคุ้นเคยกับสิ่งใด แล้วมันจะคุ้นเคย แล้วมันจะนอนจม

นี่ก็เหมือนกัน เราเคยทำดีมาตลอด นี่เราเสียสละเพื่อส่วนรวมมาตลอด ทำมาตลอด ทำมาแล้วแล้วมันจืด แล้วทำอย่างไรต่อไปล่ะ? นี่สิ่งนี้ทางโลก เห็นไหม ทางโลกมันเป็นแบบนี้ ตัณหาความทะยานอยากนะ นี่ตัณหาล้นฝั่ง มันล้นฝั่ง มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ มันพร่องอยู่ มันไม่มีวันเต็มหรอก ทำอย่างไรก็ไม่เต็มหรอก แต่ถ้าเราอยากให้เต็มนะ เราต้องมาฝึกหัดใจ

ถาม : นี่จะอย่างไร? จะแก้ไขอารมณ์นี้ได้อย่างไร?

ตอบ : ถ้าแก้ไขอารมณ์นี้นะ ถ้าอารมณ์นี้เกิดขึ้น อารมณ์นั้นหลงตาท่านสอนว่า “อย่าเสียดายอารมณ์”

อย่าเสียดาย อย่าอาทร อย่าห่วง อย่าถวิลหาอารมณ์ อารมณ์ นี่เวลามันเกิดอารมณ์ เห็นไหม เวลาความคิดมาจากไหน? ความคิดมันมาจากจิต เวลาความคิดมาจากจิต มันคิด แล้วมันก็ย่ำคิดย่ำทำ พอมันจืดขึ้นมา มันก็คิดมากขึ้นๆ เราเปลี่ยนเลยใจ นี่เราไปห่วงอารมณ์ อาลัยอาวรณ์กับอารมณ์ความรู้สึกของเรา นี่ความคิดอะไรมันฝังใจเราก็คือคิดอยู่อย่างนั้นแหละ ทั้งมันไป ทั้งมันไป พอทั้งมันไปนะ ทั้งด้วยวิธีการอย่างไร?

ถ้าเราจะทิ้งมันนะเราก็คือกลับมาพุทโธ พุทโธ พุทโธของเรา เรากลับมาเพื่อความสงบ ถ้าจิตมันสงบได้ มันสงบใช่ไหม? ความคิด นี่บอกว่าถ้าเรามีปัญญา เห็นไหม เราจะควบคุมความคิดของเราได้ ถ้าควบคุมความคิดของเราได้ เราชนะมารไง มารมันจะแทรกตลอด แม้แต่ทำอะไรถ้าคุ้นเคยนะ คุ้นชินกับมันนะ เดียวมันก็จะหัวเอา แต่ถ้าเราไม่คุ้นชินกับมัน นี่ไม่คุ้นชินกับมัน หลงตาท่านสอนประจำนะ อย่าให้มีหนึ่ง ถ้ามีหนึ่ง จะมีสอง มีสามมา

นี่ก็เหมือนกัน มันอยากสิ่งใดฝืนมัน ไม่ทำกับมัน ฝืนมันคือฝืนกิเลส ฝืนกิเลสจะ
ก็เท่ากับฝืนเรา นี่พอจะฝืนขึ้นมาถือว่าลำบาก ทำนั่นก็ไม่ได้ ทำนี่ก็ไม่ได้ ลำบากไปหมด
เลย ลำบาก เราลำบาก กิเลสมันก็ลำบากด้วยใจ เพราะกิเลสมันต้องการคิดอย่างนั้น มัน
ต้องการที่มันจะได้ผลตอบแทนอย่างนั้น ถ้าเราฝืน เราไม่ทำ กิเลสมันก็อด มันก็ไม่ได้
ด้วย แต่ถ้าเราไม่ฝืนนะ เราตามมันไป นี่มันจะมากขึ้นๆ ไปเรื่อย ท่านถึงบอกต้องให้ฝืน
ถ้าเราฝืนได้

ถาม : เราเป็นคนดีมาตลอด แต่บางสภาวะอยากทำสิ่งที่ไม่ดีบ้าง

ตอบ : เวลาไฟทุกคนไม่อยากจะไปจับมันนะ พอจับแล้วมันจะพอง มันจะเกิดการ
เจ็บปวดแสบร้อน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ทำดีมันน้ำเย็น ทำสิ่งใดมันเป็นประโยชน์ แต่ไฟ
เราไม่เอา นี่เราเป็นคนดีมาตลอดมันก็ดีมาแล้ว แต่เวลาไฟเราจะไปจับทำไม? ไฟเรายังไม่
อยากจะจับเลย แต่นี่บอกว่าอยากจะไปจับไฟบ้าง

ถาม : แล้วมีวิธีการแก้ไขอย่างไร?

ตอบ : ก็แก้ไขอย่างนี้ แก้ไขว่าเราเห็นว่าสิ่งนั้น สิ่งนั้นมันเป็นสิ่งที่ไม่ดี
โทษ สิ่งที่ไม่ดีเป็นโทษเป็นสิ่งที่ไม่ดี ถ้าสิ่งที่ไม่ดีเราจะไปทำทำไม? เราไม่ควรทำ แล้ว
ไม่ควรทำแต่เราฝืนไม่ได้ ถ้าไม่ควรทำแล้วจะรักษาอารมณ์อย่างไร? เราถึงจะต้องมีพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก ถ้าคนหยาบๆ เขาก็ทำบุญกุศลของเขา

อย่างที่หลวงพ่อท่านว่า เวลาเข้าพรรษาแล้วถ้าทำอะไรไม่ได้เลย ก็อธิษฐานว่าดัก
บาตรพระวันละองค์ก็ยังดี วัฒนธรรมของชาวพุทธเรา เห็นไหม พอเข้าพรรษา พวกที่สูบ
บุหรี่ พวกที่กินเหล้าเขาก็ดพรหมานึ่งเขาก็ออยู่ได้ นี่เขายังระงับของเขาได้ เวลา
เข้าพรรษาเขายังระงับของเขา เพื่องค์ไว้ จดไว้ไม่ทำในพรรษานี้ เขายังดเว้นของเขาได้
ฉะนั้น ถ้าเราจะทำของเรา เราก็ดเว้น เราก็ดเว้นของเรา เราไม่ทำสิ่งนั้น ถ้าไม่ทำสิ่งนั้น นี่
ทางวัฒนธรรมใช่ไหม? แต่ถ้าของเรา เรารักษาของเราด้วยการฝึกสติเลย คือหัดภาวนา ถ้า
เราหัดภาวนาได้นะ เรื่องอย่างนี้มันจะเกิดกับเราขึ้นมาไม่ได้ เพราะเราควบคุมจิตใจของ
เรา

พุทโธ พุทโธ พุทโธถ้าจิตมันสงบแล้วนี่เราควบคุมดูแลจิตของเรา ถ้าควบคุมดูแล
จิตของเราละ ความคิดมาจากไหน? ความคิดมาจากจิต ถ้าเราควบคุมดูแลจิตของเรา จิต

ของเรามันสงบระงับเข้ามา มันไม่คิดสิ่งนี้ มันก็ไม่มีสิ่งนี้ไง ไม่มีสิ่งที่ว่าเวลานางมารร้าย มันเกิด

นี่เขาบอกว่า

ถาม : อยากลองเป็นนางมารร้ายบ้าง อารมณ์ที่ไม่ดีมันผุดขึ้นมาดีมาก โยมจะแก้ไขอย่างไร?

ตอบ : อยากจะลองเป็นมารร้าย นี่ยังดีนะอยากจะลอง ยังไม่ได้ลอง อย่าไปทำมัน อย่าไปทำมัน เราเกิดเป็นคนดีแล้ว ฉะนั้น ในสมัยพุทธกาลมีนะ อย่างที่ว่ามี ๒ คน เพื่อนกัน ผลัดกันฆ่า ผลัดกันฆ่ามาตลอด ผลัดกันฆ่ามาคนละชาติๆ แล้วชาติที่สมัยพุทธกาลคนหนึ่งจะฆ่าอีกคนหนึ่งอยู่ในถ้ำ นี่พระพุทธเจ้าอนาคตังสญาณเห็นโดยญาณ ใจ นี่ไปเดียนั้นด้วยฤทธิ์เลย แล้วบอกคนที่ฆ่าว่าอย่าเพิ่งฆ่า แล้วให้ปลุกเพื่อนขึ้นมา พอเพื่อนตื่นขึ้นมา ก็เทศนาว่าการเลย นี่เป็นเพื่อนรักกันมาทุกชาติๆ แล้วก็ผลัดกันฆ่ามาอย่างนี้ทุกชาติๆ เลย ชาตินี้คนหนึ่งจะฆ่าอีกคนหนึ่ง นี่ให้งดเว้นต่อกัน ให้งดเว้นต่อกัน แล้วให้อภัยต่อกัน ให้บอก ให้ขอมาต่อกัน ให้ยกเลิกต่อกัน

“เวร ย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

นั่นเป็นเรื่องของบุคคล ๒ คนนะ แต่ของเรา เห็นไหม นางมารร้าย กับนางมารดี คนดี ความคิดดีกับคิดชั่วในหัวใจของเรา นี่ความคิดดีกับคิดชั่วในหัวใจ ความคิดดี ความมั่งคั่ง หวังดี มันก็เกิดจากใจของเราก็คือความคิด นางมารร้ายมันก็คือความคิดของเรา ก็คือตัวมาร นี่มันต่อสู้กัน ในหัวใจของเรา แล้วเราจะให้ใครเป็นคนอยู่บนหัวใจของเราล่ะ? เราก็ต้องให้สิ่งที่เป็นมรรค สิ่งที่เป็นคุณงามความดีอยู่ในหัวใจของเรา เราจะต้องตั้งสติไว้

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปปลุก ๒ คนนั้นเข้ามาให้เขาอธิษฐานต่อกันใช่ไหม? แต่ของเราเราต้องมีพุทโธ พุทโธ แก้วสารพัดนึก พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เวลาไปถึงหัวใจของเรา นี่เราจะถึงพุทโธของเรา ถ้าถึงพุทโธของเรา เราควบคุมใจของเรา เห็นไหม นี่ก่อนที่จะมันจะเกิดเป็นความรู้สึกนึกคิด ก่อนที่จะเกิดเป็นดีหรือชั่ว เรากำหนดได้ เราดูแลได้ มันต้องเข้าไปตรงนั้นใจ

ฉะนั้น ให้หัดภาวนา ถ้าหัดภาวนา สิ่งนี้มันจะควบคุมได้ ถ้าหัดภาวนานะ ที่นี้คนไม่เคยภาวนาเลยนะ บอกว่าเราเป็นคนดีดี เราไปภาวนาก็ได้ พอภาวนาแล้วมันติดขัด มันขัดข้องไปหมดทุกอย่างเลย นี่ใจเวลาคนไม่เคยทำสิ่งใดนะมันก็อยู่ปกติของมัน แต่พอจะทำอะไรขึ้นมาซะ มันก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ วุ่นไปหมดเลย บางคนไม่ถือศีลนะก็ปกติ เวลาถือศีลนะ ไปตลาดไม่ได้เลย มันก็กินไม่ได้ นี่ก็กินไม่ได้ เวลาคนถือศีลขึ้นมา มันก็อดขัดข้องไปหมดเลย เพราะมันทำไม่ถูก

แต่ถ้าคนเขาถือศีล ศีลก็คือศีล ศีลคือข้อยกเว้น ศีลคือกฎข้อบังคับ เราไม่ทำมันก็จบ แต่พอถือศีลขึ้นมา ศีล ๕ นะกระดิกไม่ได้เลย กระดิกไม่ได้เลย ก็ทำเป็นปกติชีวิตเรานี้แหละ มันเป็นข้อบังคับ มันเป็นกฎหมาย เราไม่ทำผิดมันก็จบ พอถือศีลนะ แหม ไปไหนนะศีลมันผูกติดหัวไปเลยนะ ทำอะไรก็ไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน พอเราจะภาวนามันก็ยุ่งไปหมดเลย เราตั้งใจของเรา เราทำของเรา นะ แล้วถ้าเรามีสติปัญญา นางมารร้ายมันจะเกิดไม่ได้ พูดถึงนี่ดิฉัน ดีที่ว่ามีสติ ถึงรู้ว่าอยากลองเป็นนางมารร้าย นี่ดิฉัน แต่ถ้าไม่มีสตินะมันเป็นไปแล้ว เป็นจนจบแล้ว อืม เราเป็นมารร้ายไปแล้วหรือเนี่ย แต่นี่ดิฉัน อยากเป็นแต่ยังไม่ได้เป็น นี่ยังใช้ได้อยู่ แต่ถ้าไม่มีสติมันเป็นจนจบแล้วนะ เป็นแล้ว เออ ฉันยังเป็นคนดีอยู่ นี่อยากเป็นนางมารร้าย นี่ความคิดของเขา แสดงว่าเขามีจิตใจที่ดีเนาะ เพราะสิ่งนี้มันพูดได้ มันถามได้ไง

นี่ความคิดเรามาเกิดขึ้นมา เราคุ้นเคย เห็นไหม อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญจ เสวนา เราไม่คบคนพาล เราคบบัณฑิต เราก็คิดว่าเพื่อนฝูง สภาวะแวดล้อมของเรานี้มีคนพาล มีบัณฑิต แต่เวลาผู้ปฏิบัติ นี่คบบัณฑิตคือคบความคิดที่ดี เป็นปราชญ์ เป็นบัณฑิต คิดแต่สิ่งที่ดี แต่ความคิดมารร้ายนี่ความคิดของพาล ความคิดของมาร เราไม่คบมัน เราไม่คบมันเราก็แยกแยะมัน นี่มิตรจากข้างนอก มิตรคือเพื่อนฝูง แต่ความรู้สึกลึกซึ้งก็เกิดเป็นมิตรที่เกิดจากใจ ใจจะอบอุ่นหรือว่าเหวก็จากความรู้สึกนึกคิด

ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม เราคบบัณฑิต คบบัณฑิต นี่ฟังธรรม ตอนนี่วิทยุ ๑๐๓.๒๕ ฟังหลวงตากกลางคืนทั้งคืนเลย ถ้ามันจะคิดอะไรไม่ดิ้นะเปิดวิทยุฟังเลย คบบัณฑิต ก็ธรรมของหลวงตากบไว้ ฟังธรรมหลวงตาไว้นะมันสะเทือนใจ มันจะทำอะไร นี่หลวงตาบอกนั่นแน่ นั่นแน่ มันทำไม่ได้หรอก เปิดวิทยุหลวงตาเลย ๑๐๓.๒๕ ถ้าเราคิดของเราไม่ทันนะ เราฟังธรรม ๑๐๓.๒๕ ฟังธรรม ยิ่งกลางคืนนะหลวงตาเทศน์สอน

พระบนศาลา อู๋ย เข้มข้นมาก แต่ถ้าเป็นกลางวันนะท่านก็โครงการช่วยชาติ มันก็เป็นเรื่องแถมมือใหญ่ แต่มันก็มีคติธรรมอยู่นะ

นี่ถ้าเราเอาตัวเราไม่รอดนะ อาศัยครูบาอาจารย์ คบครูบาอาจารย์ไว้ ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ไว้ มันก็จะไม่ให้เราไปสู่ นางมารร้าย แล้วถ้าเราฝึกหัดจนมันเข้มแข็งขึ้นมาะ นี่เราเป็นตัวของเราได้นะ เราเลือกเฟ้นเองเลย เราเลือก เราคัดแยกเลย ในหัวใจเราจะคัดแยกถูกต้อง มันก็ไม่ไปตามนั้น นี่รักษาอย่างนี้ไง

เขากล่าวว่า

ถาม : ถ้าอารมณ์มันจะเกิด มันเกิดถี่ด้วย เดียวนี้มันผูกขึ้นมาแล้วมันถี่ขึ้นมา

ตอบ : ถี่ขึ้นมาก็ยังมีสติกับมันนะ แล้วอยากให้กำลังใจ เพราะว่าคนดีคนหนึ่ง มันจะเป็นประโยชน์กับสังคมมาก แล้วเราเป็นคนดีคนหนึ่ง เราจะทิ้งความดีของเราไปเป็นนางมารร้ายทำไม? เราเป็นคนดีคนหนึ่ง ไม่ต้องให้ใครมาประกาศ ไม่ต้องให้ใครมาชมว่าฉันเป็นคนดี เราเป็นคนดีคนหนึ่ง คุณในสังคมทุกคนเป็นคนดีทั้งหมด สังคมจะร่มเย็นเป็นสุขมาก ใครเขาจะเอารัดเอาเปรียบเรื่องของเขา เราจะทำความดีของเรา เราจะอยู่ในหลักในเกณฑ์ของเรา ใครจะไปไหนเรื่องของเขา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เวรกรรมมันมีจริง

ฉะนั้น เราเป็นคนดีคนหนึ่ง อยู่กับเรา คนดีมันหายากไง ถ้าเราเป็นคนดีอยู่แล้ว เราจะทิ้งความดีของเราไปสู่สังคมที่มีส่วนมาก เห็นไหม อย่างที่ว่า “คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก” นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามสาวก ถามพระมาตลอด

“คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก?”

คนดีมันต้องฉลาดถึงจะได้ ได้ แล้วคิดดูสิเราเป็นคนดีคนหนึ่ง แล้วเราจะทิ้งความดีของเรา ทิ้งความฉลาดของเราไปโง่งงเต่าตุ่น ทำตามอารมณ์ความรู้สึก อยู่กับโลกเขา โลกเขาทำตามอารมณ์ความรู้สึก แล้วเราจะไปตามอย่างนั้น แล้วจะเป็นคนดีทำไม? อย่างนั้นเป็นความดีหรือ? นี่คบบาลัง คนฉลาดเขาถึงจะเป็นคนดี เราจะโง่งงเต่าตุ่นไปกับเขาหรือ? แล้วพอโง่งงเต่าตุ่นก็ว่าฉันฉลาด ฉันเก่ง ฉันแน่ ฉันยอด คนพาลทั้งนั้น นี่คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก?

เราอย่าเป็นชนโค เราจะเป็นเขาโค ถ้าเป็นเขาโคนี้มันส่วนน้อยไง คนทำความดี เขาบอกว่าเป็นคนไม่ทันคน คนเสียเปรียบคน เรื่องของเขา หลวงตาท่านพูดนะ จะสรุปเลยนะ หลวงตาท่านบอกว่า ถ้าพูดถึงทางโลกเขาหาว่าท่านโง่มาก คือท่านเสียสละเพื่อโลก แต่ถ้าว่าทางธรรมเราฉลาดมาก เพราะเราทำเป็นแบบอย่าง ตัวอย่าง หามาได้ก็เสียสละเพื่อโลก เพราะท่านเอาใจของท่านพ้นแล้วไง แต่ถ้าทางโลกบอกโง่ ไม่รู้จักแสวงหาผลประโยชน์ ไม่รู้จักแสวงหาสมบัติส่วนตน แต่ท่านทำขึ้นมาท่านเสียสละเพื่อโลก เขาว่าโง่ โลกเขาว่าโง่ แต่ธรรมว่าฉลาด

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเป็นคนดีนะ เราไม่ไปยุ่งกับนางมารร้าย เราจะคบบัณฑิต เราจะคบธรรมเพื่อเป็นประโยชน์กับเราเนาะ นี่ตอบเท่านี้เนาะ เอวัง